

College van Procureurs-Generaal *Daus*

Voorzitter

Ministerie van Justitie
DBOB/DIV/OAB/AL-OD

Dossier

Datum - 3 SEP, 2010

Nummer

Ambt.

Postbus 20305 2500 EH Den Haag

Aan Minister van Justitie
De heer dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH 's GRAVENHAGE

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
Telefoon +31 (0)70 339 96 00
telefax +31 (0)70 339 98 51

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
E-mail
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Onderwerp

Beleid & Strategie

01 september 2010

Advies conceptwetsvoorstel tot implementatie van het
Europees bewijsverkrijgingsbevel

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden. Wilt u
slechts één zaak in uw brief
behandelen

5/9

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 22 juni 2010 heeft u het College van procureurs-generaal gevraagd te adviseren over het conceptwetsvoorstel tot implementatie van het kaderbesluit nr. 2008/978/JBZ van de Raad van de Europese Unie van 18 december 2008 betreffende het Europees bewijsverkrijgingsbevel ter verkrijging van voorwerpen, documenten en gegevens voor gebruik in strafzaken (PbEU L 350). Het Europees bewijsverkrijgingsbevel beoogt de strafrechtelijke samenwerking op het terrein van grensoverschrijdende bewijsverkrijging tussen de lidstaten van de Europese Unie te versnellen en te vergemakkelijken.

Het College heeft met belangstelling van het wetsvoorstel kennis genomen en adviseert u de volgende opmerkingen bij het wetsvoorstel te betrekken.

Alvorens op het wetsvoorstel in te gaan wenst het College kort stil te staan bij de ook in de memorie van toelichting genoemde actuele ontwikkelingen op het terrein van grensoverschrijdende bewijsverkrijging. Het Europees bewijsverkrijgingsbevel zoals het nu voorligt kent een strikte en dwingende termijn om uitvoering te geven aan verzoeken uit andere lidstaten. Dit betekent voor het openbaar ministerie en de politie een verplichting om deze verzoeken terstond in behandeling te nemen. Er wordt derhalve noodzakelijkerwijs beslag gelegd op de beschikbare opsporingscapaciteit. Als gevolg daarvan is steeds minder ruimte aanwezig om afwegingen te maken betreffende het prioriteren van zaken waarvoor opsporingscapaciteit nodig is.

Het ziet er nu naar uit dat er wordt gewerkt aan een meer omvattend Europees

onderzoeksbevel. Dit voorstel beoogt alle mogelijke vormen van bewijsverkrijging te omvatten, met inbegrip van die vormen van bewijsverkrijging die onder het onderhavige kaderbesluit vallen. Uiteraard juicht het College een verdere verbetering van de Europese samenwerking op het terrein van de grensoverschrijdende bewijsverkrijging toe. Tegelijkertijd echter is het College er voor beducht dat de omvang van de bevelen vanuit de andere lidstaten, zowel in aantal als verscheidenheid, wel eens zodanige vormen aan zou kunnen nemen dat dit zou kunnen leiden tot een onevenredig beslag op de eigen capaciteit. Voor alles moet worden voorkomen dat de eigen prioriteiten in de opsporing in het gedrang komen. Om die reden dringt het College er op aan om bij de onderhandelingen over de komende richtlijn speciaal aandacht te schenken aan het capaciteitsvraagstuk.

Positie en verantwoordelijkheid van de officier van justitie

Het wetsvoorstel legt de verantwoordelijkheid voor de erkenning en tenuitvoerlegging van een daarvoor vatbaar Europees bewijsverkrijgingsbevel ingevolge artikel 552yy, lid 1, in de handen van de officier van justitie. Het behoort tot de taak van de officier van justitie om:

1. onder omstandigheden de tenuitvoerlegging te weigeren (552yy, tweede lid),
2. in contact te treden met de buitenlandse autoriteiten en Eurojust (552yy, vierde en vijfde lid),
3. te waken over de termijnen die in acht moeten worden genomen (552yy, zesde lid) en
4. eventueel de tenuitvoerlegging op te schorten (552zz).

De wijze waarop het Europees bewijsverkrijgingsbevel moet worden ten uitvoer gelegd is neergelegd in de artikelen 552aaa e.v. Het wetsvoorstel roept een aantal vragen op met betrekking tot de verhouding van de officier van justitie tot de rechter-commissaris. Het eerste lid van artikel 552aaa bepaalt dat de tenuitvoerlegging van het Europees bewijsverkrijgingsbevel geschiedt in opdracht van de officier van justitie. Ingevolge het tweede lid dient de officier van justitie het Europees bewijsverkrijgingsbevel in handen van de rechter-commissaris te stellen, indien de uitvoering van het bevel noopt tot toepassing van bevoegdheden die zijn voorbehouden aan de rechter-commissaris. En dat doet de vraag rijzen hoe de bevoegdheden van de officier van justitie met betrekking tot erkenning en tenuitvoerlegging van het Europees bewijsverkrijgingsbevel zich verhoudt met de bevoegdheden van de rechter-commissaris. Heeft de rechter-commissaris, indien er sprake is van toepassing van bevoegdheden die hem zijn voorbehouden, nog een zelfstandige beoordelingsruimte over de erkenning en tenuitvoerlegging van het Europees bewijsverkrijgingsbevel? Kan de rechter-commissaris de officier van justitie niet-ontvankelijk verklaren in zijn vordering omdat hij bijvoorbeeld een weigeringsgrond aanwezig acht? Kan de rechter-commissaris beoordelen of de officier

van justitie de criteria om een bevel te erkennen goed heeft toegepast? En zo ja, hoe moet dit worden gezien in het licht van de verantwoordelijkheid van de officier van justitie om het Europees bewijsverkrijgingsbevel te erkennen?

Het College adviseert om in de memorie van toelichting nader aandacht te schenken aan de verhouding tussen de bevoegdheden van de officier van justitie en die toebehorend aan de rechter-commissaris.

Redactionele opmerkingen

In de titel van zowel het wetsvoorstel als de memorie van toelichting staat het woord 'gegeven' waar 'gegevens' is bedoeld.

In artikel 552ww staat in het eerste lid de zinsnede "ten behoeve van de waarheidsvinding". In het Kaderbesluit komt echter het woord "waarheidsvinding" niet voor. In het Kaderbesluit (en overigens ook de titel van het wetsvoorstel) wordt gesproken over "gebruik in strafprocedures". Het woord "waarheidsvinding" lijkt wat beperkend ten opzichte van het toepassingsgebied van het Kaderbesluit. In strafrechtelijke procedures gaat het niet alleen om waarheidsvinding, daar komen bijvoorbeeld ook vragen naar de rechtmatigheid aan de orde. Tenzij er overtuigende redenen zijn om de huidige tekst van 552ww, lid 1, te handhaven stelt het College voor om de zinsnede "ten behoeve van de waarheidsvinding" te vervangen door "ten behoeve van het gebruik in strafprocedures".

In artikel 552aaa, tweede lid, staat dat de officier van justitie, ten behoeve van de uitvoering van het Europees bewijsverkrijgingsbevel, het bevel in handen stelt van de rechter-commissaris. Maar alleen voorschrijven om het "in handen (te) stellen van de rechter-commissaris" is niet voldoende; de rechter-commissaris zal ook wat met het Europees bewijsverkrijgingsbevel moeten doen. Om die reden meent het College dat de bepaling zodanig moet worden geredigeerd dat de officier van justitie van de rechter-commissaris vordert dat hij het gewenste onderzoek uitvoert.

Hoogachtend,

Het College van procureurs-generaal

H.N. Brouwer